

De donkere kamer van Damokles

Willem Frederik Hermans

Amsterdam: Uitgeverij G.A. van Oorschot – (1958), 334 p.

Genre Literaire roman, oorlogsroman, ideeënroman, thriller

Thematiek Schuld en verantwoordelijkheid, kenbaarheid van werkelijkheid, eenzaamheid

Niveau 4

Waardering

Aantal reacties
3286

[anoniem]

"Er wordt veel informatie achtergehouden waardoor je zelf goed moet nadenken. De reacties van Henri Osewoudt worden niet echt beschreven, het laat hem koud wanneer hij mensen moet vermoorden of wanneer zijn vader zelf is overleden. Ik ben ...

[Lees verder →](#)

Han

"Het was wel een goed boek. Hoewel ik niet echt een liefhebber van lezen ben, boeide het boek mij toch [...]. Een goed aspect van dit boek is dat de hoofdpersoon niet de grote held is die alles durft, alle vrouwen kan ...

[Lees verder →](#)

Michaël, 5 aso

"Ik vond het een moeilijk boek omdat er zoveel informatie inzit. Ik heb er lang over gedaan om het boek uit te krijgen. Het is tegengevallen doordat het verhaal ingewikkeld is maar het taalgebruik is ...

[Lees verder →](#)

Geef ook je waardering →

De auteur

Volgens veel mensen is Willem Frederik Hermans (1921-1995) de belangrijkste Nederlandse schrijver van de twintigste eeuw. Zijn werk en persoon waren omstreden door de schokkende inhoud en de felle manier waarop hij anderen beschimpte, maar intimi beschreven hem als zachtaardig en vriendelijk. Zijn oeuvre is omvangrijk (het telt meer dan 100 titels) en omvat naast romans en verhalen ook poëzie, toneel, brieven en essays.

De inhoud

Als de oorlog in Nederland is uitgebroken, komt een zekere Dorbeck naar het sigarenmagazijn van Henri Osewoudt. Hij vraagt of Osewoudt voor hem een fotorolletje wil ontwikkelen. Deze Dorbeck lijkt als twee druppels water op Osewoudt. Dorbeck ontwikkelt zich als het alter ego (andere ik) van Osewoudt; hij durft en doet alles wat Osewoudt nooit zou doen en durven. Vervolgens laat Dorbeck Osewoudt allerlei klusjes voor hem opknappen. Als de oorlog ten einde is wordt Dorbeck ontmaskerd als een collaborateur, waarvoor Osewoudt wordt opgepakt. De geallieerden denken dat hij Dorbeck is en willen Osewoudt terechtstellen. Osewoudt moet bewijzen dat zij zich vergissen, maar Dorbeck blijkt onvindbaar. Osewoudts laatste redding lijkt een filmrolletje waarop hij met Dorbeck te zien zou zijn.

De donkere kamer van Damokles is na *Het dagboek van Anne Frank* waarschijnlijk de beroemdste Nederlandse roman over de Tweede Wereldoorlog. Het is een regelrechte thriller waarin de lezer verstrikt raakt in allerlei vragen. Wat is er gebeurd, hoe zit het in elkaar? Is de hoofdpersoon Osewoudt een verrader of een verzetsheld, wordt hij door zijn geheimzinnige dubbelganger Dorbeck bedrogen of geholpen? Is hij misschien geestelijk gestoord, net als zijn waanzinnige moeder? Wie is schuldig, wie niet, wat is de waarheid? De inhoud kan ook als volgt getypeerd worden. De loser Osewoudt, probeert vat op de chaotische werkelijkheid van zijn leven en de Tweede Wereldoorlog te krijgen. Hij gaat ten onder aan dit streven. Had het anders kunnen lopen? Of zit het leven nu eenmaal zo in elkaar?

Leesaanwijzingen

Het boek is niet moeilijk om te lezen, de taal is helder en exact. Dat vormt een mooie tegenstelling met de verwarrende gebeurtenissen. Je zult al gauw gegrepen zijn door de spanning. Maar het is belangrijk je ook steeds af te vragen wat de betekenis is van de gebeurtenissen en beschrijvingen die je

Meer weten?

Recensies en interviews:
www.literatuurplein.nl

Juryrapport:
www.literatuurplein.nl

Literair-historische context:
www.literatuurgeschiedenis.nl
www.entoen.nu

Auteur:
www.letterkundigmuseum.nl

te lezen krijgt. En vooral: vanuit welk perspectief je 'gedwongen' wordt te kijken.

N.B. Gebruik een druk vanaf 1971 (de 10e opnieuw herziene druk), i.v.m. correcties en toevoegingen van de auteur.

Om over na te denken

Wat is in oorlogstijd het verschil tussen goed en fout? In hoeverre is de mens in staat zichzelf en anderen werkelijk te kennen? Is de oorlog een voedingsbodem voor nihilisme?

Alternatieve leestips

uit de catalogus

Willem Frederik Hermans,
Nooit meer slapen (1966)

Harry Mulisch,
De aanslag (1982)

extra leestips

Simon Vestdijk,
Pastorale 1943 (1948)

Bernlef,
Publiek geheim (1987)

Zet in mijn boekenkast

